

Gaál József

Dojócsók

Most a fenoménről akarok mesélni, hiába akarnám elemezni a *Kék Pánik Kávéház*-at. Azt olvasni kell, mert stílusát elemezni fölösleges. Az elemző retorika már azonnal csak kategória. „*Nem vagyok következetes, és semmi ígéret nincs bennem...*” — mondja az *Atavisztikus levelek*ben, hosszúra nyúlna a hermeneutika, mindent kilúgozna. Csak a félrebeszéd a megoldás, az elkerülés, a körülírtetés. Egymás tükrei vagyunk, egymás tükörfényében fürödve. A lélekrajz mindig csábító, másról írva magunkról dicsekedni.

Én most úgy hívom, hogy Fell-Hős. Talán egyszer így hívta magát önbemutató képességében... Íme egy rövid lélekrajz, a megismerhetetlenség tükrében.

Épp a *Csárdáskirály* kiállításra készültünk, de Fell-Hős szobájában nem volt tévé, ez volt a szerencsém, és még az, hogy csöndes megfigyelőként néztem a világba, tisztán és szárazon. A szappanoperákat szerette volna átöngészni, magyarázta, valami filozófiai mélység rejlik bennük, lelki katalizátor az elemző hajlamához. Dionüszoszi léptekkel jött, apró Theodóra palackokban hozta a bort. Már késő volt, talán ágyban fogadtam, antialkoholizmusom ledöntött. A műbőr fotelben mellém huppan, mint az analízisre készülő pszichiáter, a távirányítóval a kezében felsóhajtott. Olyan állapotba kerültem hamarosan, amely a *Kék Pánik* szövegének befogadásához igazán alkalmas. Beszél és kitaróan nyomogatta a távirányítót, a sorozatok szereplői beleszővődtek a múlt nagy történéseibe. Megtörtént a nagy metamorfózis, kinyíltak a rejtett összefüggések kapui. Már nem emlékszem, éber voltam, de valójában félálomban feküdtem. Így létrejött a nagy metakommunikációs övezet, ahol szabadon hömpölyögnek az asszociációk, a szép és nemes gondolatokba természetes módon beleolvadnak az ugyancsak szép obszcén képek. Barátom kitaróan fokozta a csöndes mámort. Egyre pontosabban határozta meg a belső világ folyását. Rusztikus arcát és egyre öblösebb hangját szebbnek, sőt fenségesnek láttam-hallottam. Otthonossá varázsolta a rideg szállást, duruzsolva beszélt hozzám, mint egy kályha. Félálomba ringatott elmémbe mélyebb összefüggéseket teremtett. Egyre nehezebb volt válaszolni, beszélt folyamatosan és kortyolgatott. Hallgattam, és szavait helyeselték a fordulatossá váló párbeszéd, az argentin és brazil szépségek bájos fintorai. Egyre éteribb volt a hangulat, füsttel telt meg a szoba. Rádöbbentem, hogy Ő valójában *népművész*, a nép tanítója — de itt gondolni se merjünk az ideológusokra. Neodada meg nonszensz, s még sok-sok kategória helyett a nép lelkét kell meghatározni. Micsoda elavult formula, s most már magyarázkodnom kell... szóval benne

merítkezik és abból merít, de nem a tömegek kinyilatkoztatását szublimálja, hanem az apró semmiségeket ápolja. Ez az anti-hős szerep, a kicsinységek heroizmusa.

...és most jön a révület, amely által ráébredtem a Fenomén lényegére. Nem szavaival, hanem lényének kisugárzásával közölte, hogy az élet nagy kísérlet. A semmi feltárásának fáradhatatlan, vagy épp nagyon fáradtságos munkája. Hirtelen eszembe jutott egy régi megjegyzés egy olyan embertől, akinek zavaros elméjében épp Buddha és Dada egyesült, egy belvárosi neoavantgárd, hogy a „Laca egy földhözragadt bölcs” — s ez nekem nagyon tetszett akkor. S akkor elért engem az ő búsongó magyar révülete, taoizmusba mártva, Lin-csi apát bölcsességével és Li Taj Po érzékenységével. Az Abszolútról beszélt, és sajnos nem tudom rekonstruálni. Már üresek voltak az üvegek. A hipnózis új módszere hatott rám, a megvilágosodás már álomban ért. Másnap elhatároztam, hogy csak a megfigyelhetetlen dolgokra koncentrálok, mert a nyugtalan érzést a megfigyelhetetlen dolgok adják. Csak a megfigyelhetetlen dolgok kikapogathatatlanok. De hát a földhözragadt bölcs számára az élet praktikus dolgaiban rejtőznek a megfigyelhetetlen dolgok is. Na végre sikerült megmagyarázni az igazi népművészetet!

Másnap a megnyitón megfontoltan kiült a tömeg elé és az ujjaira ragasztott kávéskanálakkal izlelgette az apró poharakban lévő vörösbort. Megértettem hedonizmusát és egyben aszkézisét. A láthatatlan szkafandert látni kell, azt a tudatos naiv-álruhát, amelyet titokban hord a szabadság megtartásáért.

Tacepao című kiállításomat Laca érzékeny mellébeszéléssel nyitotta meg, bemutatta Sanyi bácsit. Felbukkant a *Kék Pánik Kávéház*ban is. Fürge Sanyi bácsi, a vak szőlősgazda számomra igen kedves, kívánom, hogy bontakozzon ki egy újabb kötetben!

